

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński

w sprawie B. S.

skazanego za czyn z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 148§1 k.k. i art. 156§1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 15 marca 2023 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z dnia 4 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 105/22,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 21 października 2021 r., sygn. akt II K 186/20,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego obciążając wydatkami Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 21 października 2021 roku sygn. akt II K 186/20 skazał B. S. na karę 12 lat pozbawienia wolności, orzekł solidarny obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego.

Od powyższego wyroku apelację wniósł prokurator i obrońca skazanego.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 4 lipca 2022 roku sygn. akt II AKa 105/22 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że podwyższył orzeczoną wobec skazanego karę do 14 lat pozbawienia wolności.

Kasację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego, zarzucając mu:

I. rażące naruszenie prawa przez naruszenie prawa postępowania karnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku w postaci:

1. naruszenia przepisu art. 457 § 3 k.p.k., art. 458 k.p.k. oraz art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w związku z art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez ogólnikowe, nie poddające się procesowej analizie oraz wewnętrznie sprzeczne przyjęcie w uzasadnieniu wyroku, że oparcie rozstrzygnięcia Sądu I instancji wyłącznie na dowodach przemawiających na niekorzyść B. S., z pominięciem faktów, dowodów i okoliczności, których rozważenie poddaje w wątpliwość logikę i prawdziwość ustaleń sądu co do popełnienia przez oskarżonego B. S. czynu przypisanego mu w zaskarżonym wyroku nie było naruszeniem przez ten sąd przepisu art. 4 k.p.k., art. art. 7 k.p.k. poprzez przyjęcie w ocenie osobowych źródeł dowodowych oraz pozostałego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego reguł i zasad sprzecznych z doświadczeniem życiowym, zasadami logiki oraz wiedzy, które doprowadziły do uznania B. S. winnym zarzucanego mu czynu poprzez przyjęcie, że:

a. I. S. nie była zainteresowana obciążeniem oskarżonego B. S., a tym samym w umniejszeniu swojej odpowiedzialności i skorzystaniu z instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, w szczególności w perspektywie ustalenia, iż walory intelektualne I. S. pozwalają na przedstawienie opisu zdarzeń, w których zgodnie z jej twierdzeniem uczestniczyć miał B. S. , nawet gdyby w tych zdarzeniach on nie uczestniczył (por. zeznania biegłej A. R. złożone na rozprawie w dniu 22 lipca 2021 roku), podczas gdy pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza prezentowanej przez oskarżoną wersji zdarzeń, w szczególności pozostaje ona sprzeczna z zachowaniem I. S. od stycznia 2019 roku do dnia zdarzenia w dniu 3 sierpnia 2019 roku;

b. I. S. informowała osoby trzecie o zamiarze popełnienia czynu zabronionego, w szczególności że okoliczność tę potwierdzają nagrania, które jednak nie zostały ujawnione w toku przedmiotowego postępowania;

c. I. S. będąc bezpośrednim wykonawcą czynu zabronionego pozostawała pod wpływem B. S., a w szczególności, że „zgodziła się na to by w ogóle wziąć udział w zabójstwie K. P.”, biorąc pod uwagę fakt, iż wszelkie informacje dotyczące rzekomego zamiaru B. S. popełnienia czynu zabronionego poprzez pozbawienie życia K. P. pochodziły wyłącznie od I. S., a część wskazanych przez I. S. osób, których miała rzekomo o planowanej przez męża zbrodni informować, zaprzeczało, by kiedykolwiek uzyskali takie informacje od I. S., a także poczynienie takich ustaleń w świetle treści pisemnej opinii psychologiczno-psychiatrycznej dotyczącej I. S. w przedmiotowej sprawie oraz w świetle okoliczności, które w toku postępowania nie były kwestionowane, iż I. S. nawiązała

relacje intymne z innym mężczyzną, w tym spotykała się z nim w mieszkaniu zajmowanym wraz z rodziną, dokonywała aktów seksualnych przez telefon w obecności męża i dzieci w mieszkaniu oraz naciskała na spotkania z pokrzywdzonym;

d. B. S. gromadził przedmioty mające posłużyć do popełnienia przestępstwa pomimo istnienia dowodów przeciwnych, w tym dowodów osobowych, których zeznań Sąd I instancji nie zdyskredytował (m.in. zeznania ojca oskarżonego);

e. B. S. przekazał I. S. środki na zlecenie zabójstwa pokrzywdzonego K. P., w sytuacji, w której ze zgromadzonego materiału dowodowego (m.in. zeznań J. B.) wynika, iż B. S. przekazał I. S. środki z przeznaczeniem na inny cel, tj. na otwarcie studia tatuażu, w szczególności biorąc pod uwagę fakt, iż przekazane środki, były następnie cyklicznie zwracane na konto B. S.;

f. B. S. działał wspólnie i w porozumieniu z I. S. w popełnieniu czynu zabronionego, w sytuacji, gdy takie okoliczności wynikają wyłącznie z wyjaśnień I. S. złożonych w przedmiotowej sprawie, a sprzeczne są z ustalonym w toku sprawy postępowaniem B. S. przed zdarzeniem, w szczególności postępowaniem w jego trakcie oraz po jego zaistnieniu w dniu 03 sierpnia 2019 roku, a także sprzeczne z zeznaniami pokrzywdzonego K. P., który nie widział B. S. na miejscu zdarzenia, a widział go w okolicach nieruchomości, co koreluje z przedstawioną przez B. S. wersją zdarzeń;

co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że poczynione w taki sposób ustalenia faktyczne są prawidłowe i nie naruszają dyspozycji art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k.

2. rażące naruszenie przepisów prawa przez naruszenie prawa postępowania karnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw., z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. polegające na utrzymaniu w mocy wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 21 października 2021 roku pomimo jego rażącej niesprawiedliwości polegającej na pominięciu przez Sąd ustalenia jakie czynności dokonała I. S. po ucieczce K. P. z mieszkania do chwili pojawienia się jej w mieszkaniu świadka M. K.;

3. rażące naruszenie przepisów prawa przez naruszenie prawa postępowania karnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 k.p.k. i art. 4 k.p.k. w związku z art. 433 § 1 i 2 KPK poprzez brak rozpoznania zarzutu apelacji w części dotyczącej okoliczności wyłaniających się z zeznań świadków P. T. i K. P. dotyczących wzmożonego popędu seksualnego I. S. i jej skłonności do brutalnych aktów seksualnych, które to okoliczności wyjaśniają zakup kajdanek przez oskarżonego, w szczególności przy uwzględnieniu okoliczności, iż I. S.

dopuszcza się zdrady małżeńskiej, a oskarżony próbował uratować łączące go z żoną relacje.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, Wydział II Karny z dnia 04 lipca 2022 roku w sprawie sygn. akt II AKa 105/22 w części obejmującej pkt I w zakresie B. S. i przekazanie w tej części sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasację obrońcy skazanego należało uznać za oczywiście bezzasadną w rozumieniu art. 535§3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 519 kpk kasacja strony jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko prawomocnemu orzeczeniu wydanemu przez sąd odwoławczy na skutek rozpoznania przez ten sąd zwykłego środka odwoławczego.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że celem postępowania kasacyjnego jest wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym a jednocześnie takich, które miały istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

W orzecznictwie zasadnie podkreśla się również, że możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem ze wskazanych wyżej powodów istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie może więc służyć temu, aby doszło do ponowienia zwykłej kontroli odwoławczej. W toku takiego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności i trafności dokonanych ustaleń faktycznych oraz nie bada się współmierności orzeczonej kary (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2017 roku, IV KK 276/17, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2019 roku, II KK 210/19).

W kontekście wskazanych uwarunkowań prawnych kasacji uznać należy, iż stawiane przez skarżącego zarzuty obraży 457§3 k.p.k., art. 458 k.p.k., art. 433§1 i 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424§1 k.p.k. stanowią wyłącznie polemikę z oceną zgromadzonych w sprawie dowodów oraz z prawidłowo poczynionymi w sprawie ustaleniami faktycznymi. Ponadto z treści tych

zarzutów, które w istotnym zakresie stanowią powielenie zarzutów apelacyjnych, wywnioskować można, iż skarżący oczekuje dokonania ponownej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności wyjaśnień skazanej I. S. kwestionując w istocie poczynione w sprawie ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, co w świetle obowiązujących przepisów prawa jest niedopuszczalne. Sąd Najwyższy bowiem nie dokonuje ponownej kontroli orzeczeń pod kątem oceny dowodów oraz dokonanych na ich podstawie ustaleń faktycznych, których kwestionowanie na tym etapie postępowania jest niedopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt III KK 469/21). W zakresie zawartego w pkt 1 analizowanej kasacji zarzutu obraży art. 4 k.p.k. stwierdzić należy, że przepis ten określający zasadę obiektywizmu, czyli normę o charakterze ogólnym nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej, co w sposób jednoznaczny wynika z utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2022 r., sygn. akt I KK 8/22, Lex nr 3409411, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 grudnia 2021 r., sygn. akt II KK 561/21, Lex nr 3322311, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., sygn. akt II KK 141/18, Lex nr 2508591). W odniesieniu do obraży art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. stwierdzić zaś należy, że skoro Sąd odwoławczy nie czynił własnych ustaleń faktycznych, to nie mógł dopuścić się naruszenia wymienionych przepisów postępowania karnego ze sfery gromadzenia i oceny dowodów. Ich naruszenie w instancji odwoławczej jest bowiem możliwe tylko wówczas, gdy na tym etapie postępowania uzupełniony został materiał dowodowy i Sąd drugiej instancji dokonywał analizy i oceny tych dowodów oraz czynił nowe i własne ustalenia faktyczne, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca. Sąd Apelacyjny w Poznaniu uwzględniając w części apelację wniesioną przez prokuratora i zawarty w niej zarzut rażącej niewspółmierności kary zmienił zaskarżony wyrok w stosunku do skazanego B. S. poprzez podwyższenie wymierzonej przez Sąd meriti kary pozbawienia wolności do lat 14.

Odnosząc się zaś do zarzutu obraży przez Sąd ad quem art. 433§2 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k. należy wskazać, że naruszenie tych przepisów następuje wówczas, gdy sąd odwoławczy nie rozważy w ogóle podniesionych w apelacji zarzutów, tzn.

nie odniesie się do nich, bądź gdy odniesienie to jest pozorne i nie ma charakteru merytorycznego, co w sprawie niniejszej nie nastąpiło. Zaznaczyć należy, że zarzucanie naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. jak i art. 457 § 3 k.p.k. nie może sprowadzać się wyłącznie do krytyki wyroku sądu odwoławczego bowiem zdaniem autora kasacji B. S. niezasadnie został uznany winnym popełnienia przestępstwa usiłowania pozbawienia życia K. P..

Analiza przedmiotowej sprawy w kontekście obrazu tych przepisów, prowadzi do wniosku, że Sąd odwoławczy w sposób rzetelny i merytoryczny rozważył wszystkie zarzuty apelacyjne, co jednoznacznie wynika z treści uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego. Zasadnie stwierdzono w nim, że wniesiona apelacja obrońcy skazanego nie wykazała dopuszczenia się przez Sąd pierwszej instancji takich uchybień, które skutkowałyby uznaniem dokonanej przez ten Sąd oceny materiału dowodowego za dowolną w zakresie ustalenia sprawstwa B. S. Sąd odwoławczy dzieląc ocenę dowodów i akceptując ustalenia faktyczne będące udziałem Sądu I instancji, odniósł się w sposób rzetelny i merytoryczny do wszystkich zarzutów i okoliczności podniesionych przez skarżącego w zwykłym środku odwoławczym i swoje stanowisko w tym zakresie w sposób szczegółowy i wnikliwy uzasadnił, uznając zasadnie, że wszystkie zgromadzone w sprawie dowody ocenione zostały w aspekcie ich wiarygodności w granicach określonych przez art. 7 k.p.k. oraz przy respektowaniu treści art. 410 k.p.k.

W kontekście omawianego zarzutu wskazać również należy, do czego również odniósł się prokurator w odpowiedzi na kasację, że zasadniczym celem skarżącego jest podważenie wiarygodności wyjaśnień skazanej I. S., która od początku śledztwa przyznawała się do popełnienia zarzucanego jej czynu, składała także spójne i logiczne wyjaśnienia, które były zbieżne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. W ramach tego zarzutu skarżący pragnie przedstawić własną ocenę wyjaśnień skazanej I. S., jednocześnie prezentując subiektywną i niemającą oparcia w materiale dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, wersję wydarzeń. Niemniej jednak przedstawiona w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego szczegółowa analiza wszystkich zarzutów apelacyjnych, takiemu stanowisku przeczy. Należy także wskazać, że wyjaśnienia skazanej, jak wskazał

zasadnie Sąd odwoławczy znajdują pełne potwierdzenie w innych dowodach ujawnionych w sprawie i to zarówno osobowych jak i nieosobowych, a także w okolicznościach wynikających wprost z oględzin miejsca zdarzenia przeprowadzonych bezpośrednio po ujawnieniu przestępstwa.

Odnosząc się zaś do zarzutów zawartych w pkt 2 i 3 kasacji obrońcy skazanego, wskazać w pierwszej kolejności należy, że w wypadku podniesienia w kasacji zarzutu rażącego naruszenia przepisów prawa innych niż te o których mowa w art. 439 k.p.k., to autor nadzwyczajnego środka odwoławczego winien wykazać, w sporządzonej przez niego kasacji, zaistnienie w konkretnym przypadku obydwu kumulatywnie wymaganych przez ustawę cech, tj. zarówno: 1) rażącego naruszenia przez sąd odwoławczy przepisu prawa, jak i 2) potencjalnie istotnego wpływu tego naruszenia prawa na treść orzeczenia zaskarżonego kasacją, przy czym nie może to być uzasadnienie ogólnikowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 2021 r., sygn. akt II KK 593/21). W ocenie Sądu Najwyższego autor omawianej kasacji nie wykazał w sposób przekonujący, że Sąd Apelacyjny w toku postępowania odwoławczego, dopuścił się rażącej obrazę wymienionych przepisów, które miałyby istotny wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia. Zatem za nieuzasadnione uznać należy zarzuty zawarte w pkt 2 i 3 kasacji obrońcy skazanego, w zakresie (zdaniem skarżącego) pominięcia przez Sąd odwoławczy ustalenia jakie czynności dokonała I. S. przed opuszczeniem mieszkania oraz popędu seksualnego skazanej oraz istotnego wpływu tych okoliczności na treść zaskarżonego wyroku.

Z tych względów, uznając, że wszystkie stawiane przez skarżącego zarzuty są całkowicie bezzasadne, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego w myśl art. 636§1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

